

Familie & Medier
Postboks 2420 Solheimsviken
5824 Bergen

24. mai 2012

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

HØRING - utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

NOU 2010:14 Mediestøtteutvalget: *Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt - en moderne mediestøtte*

Vi viser til brev fra Kulturdepartementet datert 30.03.2012, og som høringsinstans vil Familie & Medier gjerne gi høringsuttalelse til utkastet til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier.

Familie & Medier er en interesseorganisasjon som representerer 30 kristne trossamfunn og har rundt 13 500 personlige medlemmer. Familie & Medier gir kunnskap om hvordan mediene kan brukes positivt til å utruste enkeltpersoner og familier i hverdagen.

Da Kulturdepartementet i oktober 2009 satte ned mediestøtteutvalget og fastatte et mandat for utvalget, ble det understreket at gjennomgangen bør i utgangspunktet være plattformnøytral, men må inkludere en gjennomgang av pressestøtte og nullsats for moms på aviser. Etter vår oppfatning var det naturlig at departementet signaliserte at pressestøtte må gå i retning av mediestøtte basert på plattformuavhengighet.

Mediestøtteutvalget konkluderte med at støttetiltak er nødvendig for å sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard og fremmet to helhetlige forslag for en framtidig mediestøtte. De to alternativene var

- 1) *flermedialitetsalternativet* (momsfritak for papiraviser, men med en ny lavsats på åtte prosent for digitale redaksjonelle tjenester) og
- 2) *omfordelingsalternativet* (lik momssats på åtte prosent både på papiraviser og digitale redaksjonelle tjenester).

Utvalget gikk videre inn for at ordningen for produksjonstilskuddet skulle være plattformuavhengig. Utvalgets arbeid konsentrerte stort sett seg om dagspressens rammevilkår knyttet til ordningen med momsfritak og direkte produksjonsstøtte (pressestøtte). Vi oppfattet likevel det slik at utvalget åpnet for at andre medier enn aviser kunne få del i en eller annen form for mediestøtte.

I Kulturdepartementets forslag til forskrift for produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier går det fram av § 1 at tilskudd etter denne forskriften «kan gis til nyhets- og aktualitetsmedier på alle publiseringsplattformer, med unntak av kringkasting og lokalkringkasting, jf kringkastingsloven §1-1.

Avgrenset plattformuavhengighet

Det overrasker oss at departementet ikke har drøftet *hvorfor* plattformuavhengigheten ikke skal omfatte kringkasting. Etter vår oppfatning er dette den aller største svakheten med utkastet til forskrift. Da departementet satte ned mediestøtteutvalget og gav det mandat, ble det oppfattet som et signal om at pressestøtten/mediestøtten (produksjonsstøtten) ikke lenger skulle forbeholdes aviser. Det kom inn 172 merknader til mediestøtteutvalgets utredning. I departementets høringsnotat er det vist spesielt til fire høringsinstanser (Mediebedriftenes Landsforening, Landslaget for lokalaviser, Norsk redaktørforening og Norsk journalistlag). Vi hadde gjerne sett at departementet hadde vist til et bredere utvalg blant høringsuttalelsene enn dette og dermed synliggjort flere nyanser i synet på mediestøtte.

I 2011 fikk avisene vel 281 millioner kroner i produksjonsstøtte. Støtteordningene for avisbransjen har med rette vært begrunnet med at de representerer en viktig produsent av riks- og lokalnyheter og bidrar til mediemangfold. Familie & Medier støtter en målrettet ordning (pressestøtte) som sikrer et mangfold av aviser i Norge. Men avisene er ikke alene om å produsere nyheter. Lokalkringkastere over hele landet har i tre tiår, uten statlig driftstilskudd, bygd opp en betydelig kompetanse på aktualitets- og nyhetsprogrammer med sterk lokal forankring. En naturlig konsekvens av dette er at en form for pressestøtte kan videreføres, men utvides til å gjelde andre medier. En mediestøtte basert på en slik plattformnøytralitet, vil sikre befolkningen mediemangfold, bred tilgang på nyheter og samfunnsdebatt.

Vi stiller oss kritisk til momsfristaksordningen som etter vår oppfatning ikke kan regnes som en treffsikker og målrettet ordning slik pressestøtten kan sies å være. Uavhengig av økonomi, får alle avisene nytte godt av momsfristaksordningen. Man regner med at momsfristaksordningen for aviser og tidsskrifter utgjør en årlig verdi på mellom 1,0 og 1,5 milliarder kroner.

I denne sammenhengen tør vi nevne at lokalkringkasting har et helt annet nivå på sine støtteordninger. Støtteordningen til lokale kringkastingsmedier avgrenset til at man kan søke Medietilsynet om støtte til programproduksjon, kompetansehevende tiltak, utviklingsprosjekter og støtte til drift av lokalradioer rettet mot etniske og språklige minoriteter. Samlet søknadssum i 2011 var på vel 23,1 millioner kroner, og Medietilsynet tildelte omlag 9,4 millioner kroner. (kilde: Medietilsynet).

Departementets forslag

Kulturdepartementet mener det er behov for å etablere et mer plattformnøytralt system for tildeling av produksjonstilskudd og at systemet forblir opplagsbasert. Som følge av at mediene/mediehusene publiserer det redaksjonelle innholdet på flere medieplattformer i tillegg til papir, stilles det krav om endret regelverk for mediestøtte. Plattformnøytraliteten er imidlertid i realiteten avgrenset til aviser og avisenes digitale tilleggstjenester (jf utkast til § 1, *Formål og virkeområde*). På bakgrunn av det vi har anført ovenfor, kan Familie & Medier ikke slutte seg til den avgrensningen departementet har lagt til grunn.

Vi vil likevel kommentere noen av forslagene til forskrift om produksjonstilskudd.

Vi støtter departementet i at kriteriene til mediestøtte skal knyttes dels til formålet med virksomheten og dels til det publiserte innholdet. Familie & Medier mener videre at forbudet mot utbetaling av utbytte og konsernbidrag må opprettholdes for medier som mottar produksjonstilskudd.

Familie & Medier registrerer at en simulering av konsekvensene av en ny fordelingsprofil ikke får store utslag for de enkelte mediene (avisene). Vi er likevel usikker på konsekvensen av forslaget om

bortfall av det særlige tilskuddet til «riksspredte meningsbærende aviser». Dette er aviser som har en sårbar økonomi, og en «innlemming» av disse avisene i gruppen «nummertoaviser» kan få utilsiktede konsekvenser.

Oppsummering

Familie & Medier oppfatter departementets utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier som en justert videreføring av dagens pressestøtte. Det går også fram av undertittelen på høringsnotatet «en mer plattformnøytral pressestøtte». Etter vår oppfatning har ikke departementet fulgt opp sitt eget mandat gitt til Mediestøtteutvalget om framtidig mediestøtte basert på plattformnøytralitet. Departementet bør også vurdere en nedtrapping av ordningen med momsritak for avisene.

Med vennlig hilsen
for Familie & Medier

Jarle Haugland (sign)
daglig leder